

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG KERETÉBEN MŰKÖDŐ TANÁCS ÚTMUTATÓJA

2021. 05. 06.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója
az Európai Unióban és az Európai Gazdasági Térségben letelepedett gazdasági szereplők
által benyújtandó igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról

(2021. május 6.)

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 183. §-ának c) pontja, valamint a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 18. §-ának (1) bekezdése alapján az alábbiak szerint útmutatót ad ki a Korm. rendelet 8-11. §-aiban hivatkozott igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról az Európai Unióban és az Európai Gazdasági Térségben letelepedett gazdasági szereplők vonatkozásában.

A Korm. rendelet 8-11. §-ai tartalmazzák a Magyarországon letelepedett, továbbá a nem Magyarországon letelepedett ajánlattevők, illetve részvételre jelentkezők vonatkozásában a Kbt. 62-63. §-ai szerinti kizáró okok hiányának igazolásával kapcsolatos szabályokat. A Közbeszerzési Hatóság önálló útmutatót tesz közzé a Magyarországon letelepedettek által benyújtandó igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról. Jelen útmutató a külföldi gazdasági szereplők közül az Európai Unióban és az Európai Gazdasági Térségben letelepedettek esetében irányadó igazolási gyakorlat kapcsán nyújt segítséget, figyelemmel arra, hogy az Európai Unió közbeszerzési irányelvei alapján e körben állnak rendelkezésre a releváns információk.

A Kbt. rendszerében a kizáró okok határozzák meg azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén az ajánlattevő, a részvételre jelentkező, az alvállalkozó vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az eljárásból kizárásra kerül [kivéve, ha a Kbt. 64. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az érintett gazdasági szereplő az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtását megelőzően olyan intézkedést hozott, amely a kizáró ok fennállásának ellenére kellőképpen igazolta megbízhatóságát és ezt a Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 188. § (4) bekezdése szerinti vagy bírósági felülvizsgálat esetén a bíróság a Kbt. 188. § (5) bekezdése szerinti jogerős határozatában megállapította, a Kbt. 62. § (1) bekezdés b) és f) pontjában említett kizáró okok tekintetében a Kbt. 64. § (1) bekezdése nem alkalmazható]. A kizáró okok hiányának igazolása különösen problematikus határokon átnyúló közbeszerzések esetében. A kizáró okok hiányának igazolásával kapcsolatos naprakész információk megosztása érdekében hozta létre az Európai Unió az **online közbeszerzési dokumentumkeresőt**, azaz az **e-Certis rendszert**, amely adatbázisként működik. Amennyiben az ajánlatkérők közbeszerzési eljárásaikban az Európai Unióban, vagy az Európai Gazdasági Térségben letelepedett gazdasági szereplő részvételével összefüggésben kívánnak meggyőződni a rendelkezésre bocsátott dokumentumok megfelelőségéről, a letelepedés szerinti ország igazolási gyakorlatáról, az e-Certis rendszerben foglalt információkat kell áttekíteniük. Az e-Certis rendszerrel kapcsolatos legfontosabb tudnivalók a következők.

I. Az e-Certis adatbázis célja, működése

Az e-Certis rendszer a következő linken érhető el:
<https://ec.europa.eu/tools/ecertis/#/search>

Az Európai Unió Bizottsága által létrehozott és fenntartott e-Certis elektronikus adatbázist a nemzeti hatóságok frissítik és ellenőrzik. Az e-Certis célja, hogy az ajánlatkérők által gyakran megkövetelt igazolások, tanúsítványok megosztásával és azonosításával megkönnyítse a határokon átnyúló közbeszerzési eljárásokban való részvételt. A rendszer jelenleg a 27 uniós tagállam, illetve a három EGT-ország, azaz Liechtenstein, Izland és Norvégia vonatkozásában tartalmaz információkat.

A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 59. cikke (6) bekezdése alapján a tagállamoknak az e-Certis rendszerben rendelkezésre kell bocsátaniuk és rendszeresen aktualizálniuk kell a gazdasági szereplőkre vonatkozó releváns információkat tartalmazó azon adatbázisok hiánytalan listáját, amelyekbe más tagállamok ajánlatkérő szervei is betekinhetnek. A tagállamok kérésre a többi tagállam rendelkezésére bocsátják az ebben a cikkben említett adatbázisokkal kapcsolatos valamennyi információt.

Az Irányelv kötelezővé teszi a rendszerbe felvitt adatok folyamatos aktualizálását a határokon átnyúló közbeszerzések megkönnyítése érdekében. Az adatbázist az Európai Bizottság folyamatosan fejleszti, és a korábban teljes körűen feltöltött adatokat a nemzeti hatóságok rendszeresen frissítik.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács a Kbt. 69. § (11) bekezdése szerinti elektronikus, hatósági nyilvántartások köréről és internetes elérhetőségéről szóló útmutatója¹ is utal arra, a Kbt. 69. §-ának (11) bekezdése értelmében nem kérhető igazolás benyújtása, ha az ajánlatkérő az Európai Unió bármely tagállamában működő, – az adott tagállam által az e-Certis rendszerben igazolásra alkalmas adatbázisként feltüntetett – ingyenes elektronikus adatbázisba belépve közvetlenül hozzájuthat az igazoláshoz vagy egyéb releváns információhoz. Nem magyar nyelvű nyilvántartás esetén az ajánlatkérő kérheti a releváns igazolás vagy információ magyar nyelvű fordításának benyújtását.

A magyarországi nyilvántartások közül a hatósági nyilvántartások, valamint a külön jogszabályban nevesített nyilvántartások tekintendők az igazolás benyújtásának kiváltására alkalmas nyilvántartásnak. A magyarországi ilyen nyilvántartások listájának az e-Certis rendszerben való közzétételéről a Közbeszerzési Hatóság gondoskodik. A fentiekre figyelemmel az e-Certis rendszerbe feltöltésre került a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója a Kbt. 69. § (11) bekezdése szerinti elektronikus, hatósági nyilvántartások köréről és internetes elérhetőségéről. Az útmutatóban szereplő nyilvántartások tehát az e-Certis rendszerben is megtalálhatók². A Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése szerint a gazdasági szereplőnek minden, a kizáró okok hiányát, valamint az alkalmassági feltételeket igazoló adatbázis elérhetőségére vonatkozó információt (URL,

¹ KÉ 2020. évi 254. szám; 2020. 12. 31.

² <https://ec.europa.eu/tools/ecertis/#/issuer/17762>

kibocsátó, adott esetben kód) fel kell tüntetnie az ESPD-ben, kivéve, amelyek ellenőrzését a kizáró okok igazolása körében az ajánlatkérő számára a Korm. rendelet előírja.

Az e-Certis rendszer az ún. „once only” elv megvalósulását kívánja elősegíteni, melynek lényege, hogy az adatokat elegendő egyszer feltölteni, illetve ellenőrizni a közbeszerzési eljárások során alkalmazott rendszerekben (e-Certis, ESPD, nemzeti adatbázisok). A cél végső soron az, hogy a rendszerek közötti átjárhatóságnak köszönhetően már az egységes európai közbeszerzési dokumentumban elérhetőek legyenek az e-Certis rendszerbe a tagállami képviselők (így hazánkban a Közbeszerzési Hatóság) által feltöltött és jogszabályhellyel megfelelően hivatkozott adatok.

A rendszer teljeskörű frissítése folyamatos. Az adatbázis tartalmazza a tagállamok által alkalmazott egyes kizáró okokat, valamint alkalmassági követelményeket a kapcsolódó igazolási lehetőségekkel együtt, feltüntetve az Irányelv és a nemzeti jogszabályok megfelelő hivatkozásait. A kapcsolódó adatok angol nyelven, és a tagállamok által rendelkezésre bocsátott esetleges további nyelve(ke)n érhetők el.

A felhasználók a keresést szűkíthetik országra, beszerzési tárgyra, az igazolás típusára is, de ingyenes igazolásokat és igazolásmintákat is lehet keresni az adatbázisban. A keresés szűkítésével megtalálható az adott tagállamban a kérdéses kizáró okhoz, illetve alkalmassági követelményhez hozzárendelt, elfogadott igazolástípus. Az igazolások és a kizáró okok, valamint az alkalmassági követelmények esetében a tagállamok általában a jogszabályhelyre vonatkozó hivatkozást is feltüntetik. Az érintett kizáró okhoz, illetve alkalmassági követelményhez rendelt megfelelő igazolási mód egy kattintással elérhető az érdeklődő felhasználók számára. A felület részletes információkat tartalmaz a szükséges igazolás típusáról, kibocsátójáról, esetleges díjáról, az érvényesség időtartamáról, annak hatályáról, online igazolás esetében pedig az internetes elérhetőségről is. A rendszerben elérhető továbbá néhány, az egyes igazolásokhoz a tagállamok által rendelkezésre bocsátott iratminta, formanyomtatvány is.

Fontos továbbá, hogy az e-Certis kizárólag összehasonlító eszközként és referenciaként szolgál, tehát nem nyújt garanciát arra, hogy a lekérdezés eredményeként megtalált igazolási módot, dokumentumot az ajánlatkérő érvényesnek ismeri majd el. Fentiekre figyelemmel a Közbeszerzési Hatóság felhívja a hazai ajánlatkérők és gazdasági szereplők figyelmét arra, hogy elsősorban a Korm. rendelet szabályaira támaszkodva kell eljárniuk az alkalmasság és a kizáró okok igazolása és vizsgálata kapcsán.

II. Az Egységes Belső Piaci Információs Rendszer

Olyan esetekben, amikor az ajánlatkérőben konkrét kérdés merül fel az ajánlattevő által rendelkezésre bocsátott és az e-Certis rendszerben már ellenőrzött egyedi igazolás, dokumentum kapcsán, úgy az Egységes Belső Piaci Információs Rendszer (IMI) útján az ajánlattevő tagállamának megfelelő hatóságaihoz fordulhat további tájékoztatás érdekében. Az IMI az európai hatóságok³ együttműködését és információcseréjét lehetővé tevő online eszköz, amelynek segítségével a felhasználók Európa-szerte információt kérhetnek a más

³ Az Európai Bizottságtól kapott tájékoztatás szerint az IMI rendszerhez az Egyesült Királyságnak a Brexit-et követően nincs hozzáférése.

tagállamokban működő partnerhatóságoktól. Az Irányelv 86. cikke alapján az IMI keretében történő együttműködés a következő területekre terjed ki: műszaki specifikáció (címkék, vizsgálati jelentések, tanúsítvány, egyéb bizonyítási eszköz), kizáró okok, egységes európai közbeszerzési dokumentum, bizonyítási eszközök, minőségbiztosítási és környezetvédelmi vezetési szabványok, elismert gazdasági szereplők hivatalos jegyzéke, továbbá a kirívóan alacsony összegű ajánlatok.

Abban az esetben, ha egy folyamatban lévő közbeszerzési eljárás során valamely külföldi ajánlattevő részvételével összefüggésben az e-Certis rendszerben előzetesen már ellenőrzött, az adott eljárásban becsatolt konkrét igazolás, nyilatkozat, online adatbázis elfogadhatóságával, vagy esetlegesen annak hiányával kapcsolatban a hazai ajánlatkérőnek kétsége merül fel, az IMI rendszeren keresztül kérhet segítséget, a Közbeszerzési Hatóság Fenntarthatóság és Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályához fordulva. Az e-Certis adatbázisban található adatok frissítésével kapcsolatos aggályok vagy hiányos adatok esetén is az Egységes Belső Piaci Információs Rendszer kínálhat megoldást.

A Korm. rendelet 45. § (1) bekezdése szerint nem Magyarországon letelepedett ajánlattevő, részvételre jelentkező vagy kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezet esetén az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat, valamint a III-IV. Fejezet szerinti igazolások és adatbázisok valóságtartalmának ellenőrzése érdekében megkeresést küldhet más uniós tagállam illetékes hatóságainak a Belső Piaci Információs Rendszeren keresztül. A megkeresést a Hatóságon keresztül kell megküldeni. Ennek érdekében az ajánlatkérő a Hatóság honlapján található űrlap kitöltésével tájékoztatja a Hatóságot azon konkrét adatok megjelölésével, amelyekre a megkeresést kéri megindítani.. Ezt követően a Hatóság a megkeresést az illetékes tagállami hatóságnak az IMI-rendszerben haladéktalanul továbbítja. A tagállami hatóság válaszáat a Hatóság ennek beérkezését követően haladéktalanul megküldi a megkeresést intéző ajánlatkérő részére. A kérelem benyújtásával kapcsolatban a Hatóság honlapján érhető el további részletes információ (<https://www.kozbeszerzes.hu/cikkek/az-imi-rendszer-hasznalatarol>). A Korm. rendelet 45. § (3) bekezdése szerint az IMI-rendszeren keresztül érkezett választ az ajánlatkérő köteles hitelesként elfogadni.

Amennyiben sem az e-Certis, sem pedig az IMI rendszer alapján nem sikerül az adott igazolás, nyilatkozat elfogadhatóságát tisztázni, az ajánlatkérő részéről felmerülhet a felvilágosításkérés szükségessége a Kbt. 71. § (1) bekezdésének megfelelően.

III. A nem Magyarországon letelepedett ajánlattevők, illetve részvételre jelentkezők igazolásai és nyilatkozatai

A Kbt. alapján amennyiben az Európai Unió kivül letelepedett ajánlattevő letelepedési helye szerinti országban a Kbt. által megkövetelt igazolás nem létezik, az ajánlatkérő jogosult elfogadni az adott igazolással egyenértékű igazolást, illetve dokumentumot is [Kbt. 47. § (3) bekezdés]. Ajánlatkérő továbbá a Kbt. 69. § (13) bekezdése értelmében más állami vagy önkormányzati szervtől, hatóságtól vagy a gazdasági szereplőtől is információt kérhet. Ezen túlmenően a kérdéskörben a Korm. rendelet 10-11. §-ai adnak részletesebb iránymutatást. A nem Magyarországon letelepedett ajánlattevő által benyújtott igazolás, nyilatkozat „egyenértékűségének” elfogadása ajánlatkérő mérlegelési körébe tartozik, különös tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő ismeri beszerzésének körülményeit.

A Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés b) pontjával összefüggésben kiemelendő, hogy a nem Magyarországon letelepedett ajánlattevők esetében a letelepedés szerinti ország illetékes hatóságainak igazolásain túl a magyarországi köztartozások hiányára vonatkozóan is meg kell győződni a kizáró ok hiányáról, így azt az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) szerinti köztartozásmentes adózási adatbázisból az ajánlatkérő is ellenőrzi; ha az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező az adatbázisban nem szerepel, az illetékes adó- és vámhivatal igazolását vagy az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló kormányrendelet szerinti adóigazolást is be kell nyújtani; amennyiben a gazdasági szereplő Magyarországon nem végez adóköteles tevékenységet, a gazdasági szereplő erről szóló nyilatkozatát.

A Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés j) pontja szerint a Kbt. 62. § (1) bekezdés n) és o) pontjának igazolása kapcsán nem Magyarországon letelepedett ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező esetében ajánlatkérő köteles elfogadni az ESPD-ben benyújtott nyilatkozatot, továbbá a Magyarországon korábban elkövetett n) pont szerinti kizáró okot megalapozó jogsértések vizsgálata céljából szükséges a GVH honlapján található, döntéseket tartalmazó adatbázisok ellenőrzése.

Fontos továbbá, hogy a Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése értelmében, ha nincs igazolás az adott országban, vagy az nem terjed ki minden megkövetelt kérdésre, az ajánlatkérő köteles elfogadni az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező eskü alatt tett nyilatkozatát vagy ha ilyen nyilatkozat nem ismert az érintett országban, az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező által az illetékes bíróság, hatóság, kamara vagy szakmai szervezet előtt tett vagy közjegyző által hitelesített nyilatkozatot. A letelepedés helye szerinti államban az elismert ajánlattevők hivatalos listáját vezető szervezettől származó jegyzék szerinti igazolást is köteles az ajánlatkérő elfogadni a Korm. rendelet 8-11. §-ban meghatározott egyéb igazolási módok helyett (Korm. rendelet 12. §).

Abban az esetben, ha az Európai Unió egy másik tagállamában letelepedett ajánlattevő Kbt. szerinti ajánlatkérő közbeszerzési eljárásában nyújt be olyan igazolást, amely a letelepedési helye szerinti, az elismert ajánlattevők hivatalos listáját vezető szervezettől - ideértve az erre a célra kijelölt tanúsító szervezeteket is - származik, úgy a Korm. rendelet 31. § (2) bekezdése értelmében a Korm. rendelet 31. § (1) bekezdése alkalmazandó. Ennek alapján az elismert ajánlattevők hivatalos listáján való szereplés szerinti igazolás kizárólag a Kbt. 62. § (1) bekezdés a), c)-f), l) és n) pontja, 63. § (1) bekezdése, valamint e rendelet 19. § (1) bekezdés b)-c) pontja, a 21. § (1) bekezdés a)-f) és h)-i) pontja, (2) bekezdés a)-e) és g)-h) pontja és a (3) bekezdés a)-f) és g)-h) pontja tekintetében vélelmezi az ajánlattevő megfelelőségét.